

Konsumenttvistnämndens beslut

Konsumenten är inte betalningsskyldig för fakturan.

Bakgrund

Konsumenten har varit delägare i ett dödsbo. Advokaten har upprättat dels en bouppteckning, dels ett förslag på bodelning och arvskifte.

Advokaten har genom faktura, daterad den 29 november 2017, debiterat konsumenten 68 750 kronor inklusive mervärdesskatt avseende 22 timmars arbete à 3 125 kronor. Av fakturan framgår att arvodet avser arbete med förslag på bodelning och arvskifte.

Konsumentens krav

Konsumenten har begärt att fakturan ska sättas ned till 6 710 kronor motsvarande fyra timmars arbete à 1 677,50 kronor inklusive mervärdesskatt. Som grund för sitt krav har konsumenten anfört i huvudsak följande.

Hon blev hänvisad till advokatbyrån av en begravningsbyrå som biträtt dödsboet. Inledningsvis hade hon kontakt med en kvinna på advokatbyrån men efter en tid tog advokaten över ärendet.

Skatteverket beviljade advokaten anstånd med att förrätta bouppteckning. Skälet för anstånd var tidsbrist. Bouppteckning förrättades sedan av advokaten den 24 augusti 2017. Kostnaden för bouppteckningen om 9 900 kronor togs upp som en begravningskostnad under den avlidnes enskilda skulder. Den avlidnes nettobehållning som var föremål för arvskifte uppgick till 28 109 kronor.

Efter förrättad bouppteckning frågade advokaten om hon även ville ha hjälp med bodelning och arvskifte. Hon accepterade erbjudandet eftersom hon trodde att det innebar ett par timmars tillkommande arbete. Advokaten informerade om att han skulle försöka hålla nere kostnaderna så mycket som möjligt, men advokaten informerade inte henne om kostnader eller hur fakturering skulle gå till. Hon fick ingen skriftlig offert eller uppdragsbekräftelse.

Bodelning och arvskifte förrättades den 24 november 2017 och undertecknades av dödsbodelägarna successivt under perioden december 2017 till februari 2018.

I ett mejl till henne den 17 december 2018 meddelade advokaten att en faktura för bodelning och arvskifte hade förfallit till betalning samt att fakturan enligt advokatbyråns noteringar var obetald. Fakturan som bifogades i mejlet var daterad den 29 november 2017 och förföll till betalning den 9 december 2017. Hon hade inte tidigare tagit del av fakturan eller någon betalningspåminnelse. Hon bestred betalningsansvar i direkt anslutning till att hon fick del av den.

Hon var av uppfattningen att advokaten utförde arbete för dödsboets räkning eftersom bouppteckningskostnaden belastade dödsboet. Det måste ha varit advokatens ansvar att tydligt informera om han var av en annan uppfattning, särskilt med hänsyn till hennes ålder och ställning som konsument.

Under alla omständigheter är såväl arvodet per timme som den nedlagda tiden oskälig. Kostnaden för arvskiftet kan jämföras med begravningsbyråns prisuppgift om 3 900 kronor för ett enkelt arvskifte med upp till fyra arvtagare. Det har saknats anledning att tro att det aktuella arvskiftet med sex arvtagare skulle kosta över sjutton gånger mer än vad begravningsbyrån debiterar. Hon fick inte heller någon ungefärlig prisuppgift eller information om när advokatens arvode översteg dödsboets nettobehållning.

Faktura nr 1095 bör sättas ned till 6 710 kronor motsvarande fyra timmars arbete à 1 677,50 kronor inklusive mervärdesskatt. Beloppet per timme motsvarar Domstolsverkets timkostnadsnorm för året 2017 då advokaten utförde arbetet.

Konsumenten har gett in fakturan med tillhörande arbetsredogörelse, bouppteckning, förslag på arvskifte och korrespondens med advokaten.

Advokatens yttrande

Advokaten har motsatt sig konsumentens krav och anfört i huvudsak följande.

Han fick i uppdrag av konsumenten att upprätta bouppteckning. Bouppteckning upprättades och konsumenten betalade för uppdraget.

Efter att uppdraget avslutades förekom ytterligare kontakt mellan honom och konsumenten. Vid ett telefonsamtal bekräftade han att han kunde biträda konsumenten med bodelning och arvskifte samt lämnade uppgifter om sitt timarvode och sina faktureringsrutiner samt att det var konsumenten som var uppdragsgivare och betalningsansvarig. Utifrån hans minnesbild diskuterades det inte hur många timmar uppdraget kunde ta i anspråk, men det kan stämma att han uppgav att han skulle hålla kostnaderna nere eftersom det är något han brukar uppge

tillsammans med övrig information om debitering och fakturering. Hans uppdrag kom även att omfatta att delge övriga dödsbodelägare ett testamente.

I arbetet avseende delgivande av testamente har han i september 2017 upprättat skrivelser som skickades till samtliga dödsbodelägare med rekommenderat brev och mottagningsbevis. Arbetsmomentet omfattade två och en halv timmar och avsåg upprättande, administration samt besök på postkontor som tillhandahåller rekommenderade försändelser. När han hade mottagit samtliga mottagningsbevis inleddes arbete med bodelning och upprättande av arvskifte.

I arbetet avseende bodelning och upprättande av arvskifte har han haft ett omfattande uppdrag. Det är riktigt att dödsboets nettobehållning var begränsad, däremot uppgick konsumentens tillgångar till ett högre värde och sammanlagt var cirka tre miljoner kronor föremål för bodelning och arvskifte. Arbetet var inte okomplicerat och bestod bland annat av frågor avseende latent kapitalskatt samt beräkning av särkullbarnens efterarvskvot. Ett par av särkullbarnen godkände förekommande testamente med förbehåll av sin laglott.

Efter kompletterande synpunkt från konsumenten var arvskiftet klart för undertecknande. Han redogjorde för alternativ samt föreslog att dödsbodelägarna skulle träffas och skriva under handlingarna. Konsumenten föredrog att samtliga handlingar skulle skickas till var och en av dödsbodelägarna för successivt undertecknande trots att detta skulle ta mer tid i anspråk.

Efter överenskommelse med konsumenten upprättade han faktura samma dag som det första brevet skickades ut till dödsbodelägarna för underskrift. Enligt överenskommelsen skulle även återstående och avslutande åtgärder ingå i det fakturerade arbetet. Han bedömde att ärendet i praktiken var slutfört men om någon dödsbodelägare skulle invända skulle konsumenten enligt överenskommelsen få en kreditfaktura för det arbete som inte skulle komma att utföras.

Fakturan skickades till konsumentens mejladress där parterna tidigare kommunicerat under ärendets handläggning. Drygt ett år senare noterade han att fakturan inte var reglerad varför han skickade en påminnelse till konsumenten. Parterna kunde inte nå en samförståndslösning i frågan om fakturan.

Han har sammanfattningsvis informerat konsumenten om debitering, faktureringsprinciper och konsumentens betalningsansvar. Han har vidtagit åtgärder i arbetet som varit skäliga för att tillvarata konsumentens rätt. Beloppet som har fakturerats är skäligt.

Advokaten har gett in skrivelse angående delgivning av testamente, mejlkorrespondens samt följebrev till bodelning och arvskifte.

Nämndens beslutsmotivering

Konsumenten har gjort gällande att advokaten fått i uppdrag att genomföra bodelning och arvskifte, men att det inte stått klart för henne att advokaten åtog sig uppdraget för henne personligen och inte för dödsboets räkning. Vidare har konsumenten i huvudsak framfört att arvodet är oskäligt. Advokaten har tillbakavisat detta och uppgett att konsumenten betalat fakturan avseende bouppteckningen samt att han varit tydlig med att han utfört uppdraget för konsumenten.

Av bouppteckningen framgår att kostnaden för advokatens arbete med bouppteckningen belastat dödsboet. Nämnden konstaterar vidare att advokaten som god man förrättat bouppteckningen och att han därför enligt 20 kap. ärvdabalken skulle varit förhindrad att agera som ombud för konsumenten i ärendet avseende upprättande av bouppteckning.

Nämnden anser att det ålegat advokaten att se till att konsumenten var införstådd med att hon personligen skulle debiteras för det efterföljande arbetet med bodelning och arvskifte. Det framgår av utredningen att advokaten inte förrän i ett följebrev till arvskiftet skriftligen klargjorde sin roll som ombud för konsumenten. Nämnden anser därför att advokaten inte har visat att han, vid antagandet av uppdraget, upplyst konsumenten om att hon personligen skulle debiteras för hans arbete samt att det därmed inte är visat att det kommit till stånd ett uppdragsförhållande mellan advokaten och konsumenten. Mot denna bakgrund är konsumenten inte betalningsskyldig för fakturan.

Beslutet har fattats av Göran Nilsson, ordförande, Lena Isaksson, advokatrepresentant, och Richard Ljungqvist, konsumentrepresentant.

Upplysning till parterna

Beslutet kan inte överklagas. För mer information om beslutet, se bifogat informationsblad.